

॥ २ ॥ ३ ॥ गोपीनां विशेषतः संदेशे कारणमाह ता इति मय्येव संकल्पात्मकं मनोयासांताः अहमेव प्राणोयासांताः मदर्थं त्यक्ता दैहिकाः पतिपुत्रादयो याभिस्ताः ततः किमत आह येत्यक्तलोकधर्मा इति मन्निमित्तं त्यक्तौ लोकधर्मो इहामुत्र सुखेतत्साधनानि च येस्तान् बिभर्मि संवर्द्धयामि सुखयामीत्यर्थः ॥ ४ ॥ तासां वियोगाधिदर्शयति द्वयेन मयिता इति ॥ ५ ॥ विरहेण औत्कण्ठ्येन विव्हलाः परवशाः गोकुलान् निर्गमनसमये शीघ्रमागमिष्यामीति ये प्रत्यागमनसंदेशास्तैः मेमदीया बल्लव्योगोप्यः मदात्मिका इति तासामात्मायदि स्वदेहे स्यात् तर्हि विरहतापेन दृष्टे तैव मयि वर्तमानत्वात् कथंचि

तमाह भगवान्प्रेष्ठं भक्तमेकांतिनं क्वचित् ॥ गृहीत्वा पाणिना पाणिं प्रपन्ना त्तिहरो हरिः ॥ २ ॥ गच्छोद्धवव्रजं सौम्यपित्रोर्नौ प्रीतिमावह ॥ गोपीनां मद्योगाधिं मत्संदेशैर्विमोचय ॥ ३ ॥ तामन्मनस्कामत्प्राणामदर्थं त्यक्त दैहिकाः ॥ येत्यक्तलोकधर्माश्च मदर्थं तान् बिभर्म्यहम् ॥ ४ ॥ मयिताः प्रेयसां प्रेष्ठे दूरस्थे गोकुलस्त्रियः ॥ स्मरंत्योऽगविमुद्यंति विरहौत्कण्ठ्य विव्हलाः ॥ ५ ॥ धारयंत्यतिरुच्छ्रेण प्रायः प्राणान् कथंचन ॥ प्रत्यागमनसंदेशैर्बल्लव्यो मेमदात्मिकाः ॥ ६ ॥ श्रीशुक उवाच इत्युक्त उद्धवो राजन् संदेशं भर्तुरादृतः ॥ आदायरथ मारुत्यप्रययौ नंदगोकुलम् ॥ ७ ॥ प्राप्तो नंदव्रजं श्रीमान्निम्लोचति विभावसौ ॥ छन्नयानः प्रविशतां पशूनां खुररेणुभिः ॥ ८ ॥ वासितार्थेऽभियुध्यद्भिर्नादितं शुष्मिभिर्वृषैः ॥ धावन्तीभिश्च वासाभिरूधोभारैः स्ववत्सकान् ॥ ९ ॥ इतस्ततो विलंघद्भिर्गोवत्सैर्मंडितं सितैः ॥ गोदोहशब्दाभिरवैर्वेणूनां निःस्वनेन च ॥ १० ॥ गायन्तीभिश्च कर्माणि शुभानि बलकृष्णयोः ॥ स्वलंकृताभिर्गोपीभिर्गोपैश्च सुविराजितम् ॥ ११ ॥

जीवन्तीति भावः ॥ ६ ॥ संदेशं भवतीनां वियोगो मेन हि सर्वात्मना क्वचिदित्यादिकम् ॥ ७ ॥ निम्लोचति अस्तंगच्छति सति छन्नयानं यस्येति तदा गोपीभिरज्ञातत्वेन नंदसंगं लब्धवानिति सूचयति ॥ ८ ॥ व्रजं वर्णयति पंचभिः वासितार्थ इत्यादिना वासिताः पुष्पवंत्यो गावस्तन्निमित्तमभितोयुध्यद्भिः शुष्मिभिर्मत्तैर्वृषैर्नादितम् वासाभिर्धेनुभिः स्ववत्सकान् प्रति ॥ ९ ॥ विलंघद्भिः उत्पतद्भिः गोदोहशब्दैः सह अभितोरवाः मुंचमामुंचनय आनयदेहि गृहाणेत्यादयो यस्मिन् नूतम् वेणूनां निःस्वनेन च मंडितम् ॥ १० ॥ गायन्तीभिर्गोपीभिर्गोपैश्च सुविराजितम् ॥ ११ ॥